

Οι τράπεζες ξεμένουν από καύσιμα...

08/Jan/2019 00:03

Του Μανώλη Γραφάκου

Ηρευστότητα σε μια οικονομία, όπως εκφράζεται από τις καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα στις τράπεζες αλλά και από τα μετρητά που κυκλοφορούν στην οικονομία, είναι προφανές ότι αποτελεί βασικό μέγεθος που μπορεί να αυξήσει την κατανάλωση και τις επενδύσεις, άρα και το ΑΕΠ μιας χώρας. Είναι χρήματα που αν "πέσουν την αγορά", δίνουν ώθηση στην οικονομία.

Έχει λοιπόν ιδιαίτερο ενδιαφέρον να δούμε στον πίνακα που ακολουθεί, πώς εξελίχθηκαν τα μεγέθη αυτά στη χώρα μας την τελευταία τετραετία (στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος).

Το Νοέμβριο του 2014, που δεν είχαν προκηρυχθεί οι εκλογές στη χώρα, τις οποίες ένα μήνα μετά προκάλεσε ο σημερινός πρωθυπουργός, οι καταθέσεις ιδιωτών στο τραπεζικό σύστημα ήταν 164,3 δισ. ευρώ, ενώ τα ρευστά διαθέσιμα ήταν 30,1 δισ. ευρώ, σύνολο 194,4 δισ. ευρώ.

Μετά την προκήρυξη των εκλογών, την εκλογή ΣΥΡΙΖΑ και την αλλοπρόσαλλη πολιτική Βαρουφάκη το εφιαλτικό για την οικονομία πρώτο εξάμηνο του 2015, οι καταθέσεις των ιδιωτών ακολούθησαν φθίνουσα πορεία, όπου το κατώτερό τους σημείο ήταν ο Ιούλιος του 2015, δηλαδή αμέσως μετά την επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων, όπου έφτασαν στα επίπεδα των 120,8 δισ. ευρώ, ενώ τα μετρητά στην οικονομία ανήλθαν σε 50,1 δισ. ευρώ, άρα σύνολο 170,9 δισ. ευρώ.

Με άλλα λόγια οι Έλληνες έβγαλαν από τις τράπεζες στο πρώτο εξάμηνο του 2015, περίπου 44 δισ. ευρώ, (μείωση καταθέσεων άνω του 25%!) από τα οποία 20 δισ. κράτησαν με τη μορφή μετρητών και 24 δισ. ευρώ περίπου τα διοχέτευσαν είτε στο εξωτερικό, είτε σε άλλα περιουσιακά στοιχεία. 44 δισ. ευρώ μείωση των καταθέσεων μέσα σε ένα εξάμηνο, είναι μια τεράστια απώλεια, ένα μεγάλο μέγεθος που είναι προφανές ότι λείπει σήμερα από το τραπεζικό σύστημα και την οικονομία.

	Νοεμ. 2014	Ιουλ. 2015	Νοεμ. 2018
Καταθέσεις νοικοκυριών	136.058	102.924	107.718
Καταθέσεις επιχειρήσεων	28.238	17.909	23.667
Σύνολο καταθέσεων ιδιωτών	164.296	120.833	131.385
Μετρητά	30.137	50.134	31.977
Σύνολο μετρητών και καταθέσεων ιδιωτών	194.433	170.967	163.362
<i>*(ποσά σε εκατ. ευρώ)</i>			

Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα προκύπτει επίσης ότι από τον Ιούλιο του 2015 μέχρι σήμερα, κάθε άλλο παρά έχουμε επιστροφή καταθέσεων στις τράπεζες. Μόλις 4,8 δισ. ευρώ έχουν επιστρέψει στο τραπεζικό σύστημα από τα χρήματα των ιδιωτών (από τα 33,1 δισ. που είχαν αναληφθεί), ενώ 5,8 δισ. επέστρεψαν οι επιχειρήσεις, βοηθούμενες και από την αύξηση πληρωμών με κάρτες. Συνολικά οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκαν μόλις κατά 10,6 δισ. ευρώ μέσα σε 3,5 χρόνια. Την ίδια περίοδο τα μετρητά που είχαν ανέλθει από 30,1 το Νοέμβριο του 2015, σε 50,1 δισ. ευρώ τον Ιούλιο του 2015, μειώθηκαν στα επίπεδα των 32 δισ. ευρώ περίπου. Δηλαδή δεν επέστρεψε στις τράπεζες ούτε καν το 60% των μετρητών που είχαν αναληφθεί μέχρι τον Ιούλιο του 2015.

Αποτέλεσμα όλων αυτών, η διαθέσιμη ρευστότητα του ιδιωτικού τομέα στην οικονομία να μειωθεί από τον Ιούλιο του 2015, μέχρι σήμερα και από τα επίπεδα των 171 δισ. ευρώ, να πέσει στα 163,4 δισ. ευρώ!!

Τα δεδομένα αυτά δικαιολογούν άλλο ένα παράδοξο. Αυτό της αύξησης της κατανάλωσης του ιδιωτικού τομέα, όταν την ίδια στιγμή μειώνονται τα εισοδήματα. Τα σύνολο των εισοδημάτων που δηλώσαν οι Έλληνες για το έτος 2017 ανήλθε περίπου σε 72 δισ. ευρώ, όταν για το 2014 ήταν 76 δισ. ευρώ.

Συνεπώς με απλά λόγια αυτό που συμβαίνει στην ελληνική οικονομία τα τελευταία τέσσερα χρόνια είναι ότι οι Έλληνες τα μετρητά που διακρατούσαν από τον Ιούλιο του 2015, σταδιακά τα κατανάλωσαν ή τα χρησιμοποίησαν για πληρωμή φόρων. Οι Έλληνες κράτησαν, παρά τη μείωση των εισοδημάτων τους, το ίδιο περίπου επίπεδο κατανάλωσης, με τη χρήση των μετρητών που είχαν σηκώσει από τις τράπεζες το 2015.

Πλέοντα περιθώρια επιστροφής μετρητών στις τράπεζες δεν είναι πολλά. Καλό είναι να μην έχουμε ψευδαισθήσεις ότι υπάρχουν χρήματα κάτω από τα στρώματα. Τα νοικοκυριά στερεύουν σιγά σιγά από τα μετρητά που είχαν "σηκώσει" από τις τράπεζες το 2015, ενώ η εμπιστοσύνη στο τραπεζικό σύστημα είναι προφανές ότι δεν έχει επανέλθει. Αν μάλιστα λάβουμε υπόψη μας και τις δυσκολίες που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν οι τράπεζες τη διετία 2019 – 2020, τότε αντιλαμβανόμαστε ότι το τραπεζικό σύστημα δεν θα είναι σύμμαχος στην προσπάθεια ανάκαμψης της οικονομίας μας.

** Ο κ. Μανώλης Γραφάκος είναι Οικονομολόγος με μεταπτυχιακές σπουδές στη διοίκηση επιχειρήσεων (MBA), στην Τραπεζική και στον Τουρισμό, υποψήφιος διδάκτορας, πρώην Δήμαρχος Μελισσίων, Γεν. Γραμματέας Δήμου Μεταμόρφωσης.*

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)